

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Lelystad Airport

Postbus 2201
8203 AE LELYSTAD

Verzenddatum
14 oktober 2015

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
1777450

Onderwerp
Besluit op bezwaar/nieuwe ontheffing

Geachte

1. Inleiding.

Bij besluit van 27 februari 2015, nummer 1712176 hebben wij aan u op grond van artikel 68, vierde lid van de Flora- en faunawet een ontheffing verleend voor de verjaging en ondersteunend afschot van vogels. Op 4 april 2015 heeft Stichting Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland (hierna: vogelwacht) tegen ons besluit bezwaar aangetekend. Wij hebben dit bezwaarschrift voor advies in handen gesteld van de Commissie bezwaar en beroep provincie Flevoland (hierna: commissie). Op 19 mei 2015 heeft deze commissie een hoorzitting gehouden, waarbij ook u in de gelegenheid bent gesteld uw standpunt naar voren te brengen. De commissie heeft ons geadviseerd om het bezwaarschrift van de vogelwacht gegrond te verklaren en ons besluit van 27 februari 2015 te herroepen. Het advies van de commissie is als bijlage bijgevoegd.

2. Besluit op bezwaar vogelwacht.

In navolging van de commissie hebben wij besloten:

1. het bezwaarschrift van de vogelwacht gegrond te verklaren;
2. ons besluit van 27 februari 2015, nummer 1712176 te herroepen.

3. Gevolg herroeping van ons besluit van 27 februari 2015.

Herroeping van ons besluit betekent dat wij een nieuw besluit dienen te nemen op uw aanvraag van 13 februari 2015.

4. Door ons gevolgde procedure bij de voorbereiding van ons nieuwe besluit.

Bij de voorbereiding van ons nieuwe besluit hebben wij u en de vogelwacht in de gelegenheid gesteld zienswijzen kenbaar te maken. Dit hebben wij gedaan door zowel aan u als de vogelwacht bij brief van 13 augustus 2015 een concept van het door ons te nemen besluit toe te sturen.

Op 10 september 2015 heeft u telefonisch aan de betreffende ambtenaar van de provincie meegedeeld dat het concept voor u geen aanleiding geeft om zienswijzen kenbaar te maken. De vogelwacht heeft bij brief van 9 september 2015 samengevat de volgende zienswijzen naar voren gebracht:

- a. uit pagina 10 van het Faunabeheerplan 2014-2018 blijkt dat de luchthaven wel degelijk onder het zorggebied van een faunabeheereenheid valt;
- b. er zijn meer alternatieve maatregelen voor het verjagen van vogels op het luchthaventerrein dan het rijden van vier reguliere vogelrondes per dag, te weten:

- I. het intensiveren van deze vogelrondes;
 - II. het onaantrekkelijk maken van het terrein als biotoop voor vogels;
 - III. het hervatten van het onderzoek naar onder andere grassoorten in combinatie met de ondergrond alsmede;
 - IV. het tijdelijk ontbreken van het vliegverkeer;
- c. de verjaging mag geen betrekking hebben op de kiekendieven omdat er voor deze soort andere bevredigende oplossingen voorhanden zijn, zoals het tijdelijk uitstellen van de start en landing zolang de kiekendief zich binnen het luchthaventerrein bevindt en het terugdringen van muizen;
 - d. het gaat niet om het belang van het luchtverkeer, maar om de veiligheid van het luchtverkeer;
 - e. voorwaarde 6 dient zodanig aangescherpt te worden dat duidelijk is dat sprake is van indirecte verontrusting van overige vogelsoorten.

5. Onze overwegingen naar aanleiding van de ingediende zienswijzen.

ad a. Zorggebied Faunabeheereenheid.

In het Besluit Faunabeheer zijn regels opgenomen waaraan een door een faunabeheereenheid op te stellen faunabeheerplan moet voldoen. Zo is in artikel 10 sub a van dit besluit bepaald dat het faunabeheerplan de omvang van het werkgebied van de faunabeheereenheid bevat.

Uit onderstaande citaten van pagina 10 en 12 van het faunabeheerplan blijkt ons inziens duidelijk dat het luchtvaartterrein niet binnen het werkgebied van de Faunabeheereenheid valt. Dit houdt in dat de zorg van de faunabeheereenheid zich niet over dit luchtvaartterrein uitstrekt.

Citaat pagina 10 Faunabeheerplan: "Witte vlekken"

In het werkgebied bevinden zich een aantal zogenaamde "witte vlekken" die niet in eigendom en/of beheer zijn bij de partijen in de FBE. In hoofdzaak zijn dit gebieden van: Provincie, Waterschap, Nederlandse spoorwegen/Pro-rail, vliegveld Lelystad, Nutsbedrijven en grondeigenaren en gebruikers die niet zijn aangesloten bij partijen in de FBE."

Citaat pagina 13 Faunabeheerplan:

" In Oostelijk Flevoland ligt tevens vliegveld Lelystad, noodzakelijke beheermaatregelen in relatie tot de veiligheid van het vliegverkeer worden door vliegveld Lelystad nader uitgewerkt."

ad b. Alternatieve maatregelen.

Op 15 september 2015 is door een medewerker van de provincie telefonisch contact opgenomen met een medewerker van Lelystad Airport over de door de vogelwacht genoemde alternatieve maatregelen. Naar aanleiding van dit telefonisch contact is bij mail van 17 september 2015 door een medewerker van Lelystad Airport de volgende informatie verstrekt:

- I. standaard worden er op het luchthaventerrein vier vogelrondes per dag gereden. Als het nodig is worden deze rondes vaker gereden. Dit gebeurt in ieder geval indien:
 - vogels op een voor het luchtvaartverkeer gevaarlijke plek worden gesignaleerd;
 - er in de directe omgeving grote concentraties van vogels worden waargenomen die een potentieel gevaar kunnen opleveren;
 - het een startend of landend straalvliegtuig betreft en bij alle vliegtuigen zwaarder dan 3000 kg;
 - de vlieger daarom vraagt.
- II. op het luchthaventerrein zijn recent percelen omploegd om de muizenpopulatie terug te dringen en het terrein minder aantrekkelijk te maken voor vogels. Daarnaast kent Lelystad Airport reeds een lang-grascultuur. Het gras rondom de start-/landingsbaan wordt bewust niet gemaaid om het zo minder aantrekkelijk te maken voor vogels;
- III. Lelystad Airport voert thans, in samenwerking met Schiphol proeven uit met ganzen-werende grassoorten. De experimenten die in den lande bij luchthavens plaatsvinden met grassoorten om een luchthaventerrein onaantrekkelijk te maken voor vogels - zoals de proeven die bij luchthaven Schiphol plaatsvinden - worden nauwlettend in de gaten gehouden;
- IV. start en landing van een vliegtuig worden reeds uitgesteld wanneer zich grote

groepen vogels op het luchtvaarterrein bevinden, waardoor het uit een oogpunt van de veiligheid van het luchtverkeer niet verantwoord is om de start en/of landing plaats te laten vinden;

ad c. Verjaging mag geen betrekking hebben op kiekendieven

De te verlenen ontheffing heeft alleen betrekking op het verjagen van vogels, waaronder de kiekendief, wanneer alternatieve maatregelen niet het beoogde effect hebben en dit uit een oogpunt van veiligheid van het luchtvaartverkeer noodzakelijk is.

Ad d. Nuancering dat het moet gaan om de veiligheid van het luchtvaartverkeer.

Deze nuancering nemen wij over.

Ad e. Aanscherpen voorwaarde 6.

Wij zullen voorwaarde 6 aanscherpen.

4. Nieuw besluit om ontheffing.

A. Uw aanvraag van 13 februari 2015.

Bij brief van 13 februari 2015, uw briefnummer OD/DH/2015FF150123 heeft u bij ons een verzoek ingediend om de eerder aan u bij besluit van 15 april 2009, nummer 800924, verleende ontheffing te verlengen tot 1 april 2018. Deze ontheffing was verleend voor het met behulp van seinpistolen verjagen van vogels. In uw brief van 13 februari 2015 verzoekt u niet alleen om vogels met behulp van afweerpistolen te verjagen, maar verzoekt u tevens om ondersteunend afschot mogelijk te maken. Ook wilt u op experimentele basis vogels gaan verjagen met een zogenaamde handheld laser. Tot slot verzoekt u om middels kunstlicht konijnen en vos te kunnen bestrijden om graafschade rond infrastructurele werken te voorkomen. Gelet op de door u gewenste uitbreiding van de eerder verleende ontheffing, hebben wij uw verzoek om verlening aangemerkt als een nieuwe aanvraag om ontheffing.

B. Overwegingen naar aanleiding van uw aanvraag

Wettelijk kader.

Het wettelijk kader op grond waarvan uw aanvraag om ontheffing moet worden beoordeeld, is de Flora- en Faunawet. In artikel 9 van deze wet is bepaald dat het verboden is dieren die behoren tot een beschermde inheemse diersoort te doden, verwonden, vangen, bemachtigen en met het oog daarop op te sporen. In artikel 10 is bepaald dat het verboden is dieren die behoren tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten. Artikel 68 van de Flora en faunawet maakt het mogelijk dat wij ontheffing verlenen van het bepaalde in deze artikelen 9 en 10, wanneer voldaan wordt aan de volgende criteria:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- b. er wordt geen afbreuk gedaan aan een gunstige instandhouding van de soort;
- c. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- d. uitgangspunt is daarbij dat de ontheffing slechts wordt verleend aan een faunabeheereenheid op basis van een faunabeheerplan. Uitzondering hierop is toegestaan wanneer het gebied waarop de te verrichten handelingen worden verricht niet gelegen is in een gebied dat tot het zorggebied van de faunabeheereenheid behoort. In dat geval kan de ontheffing ook worden verleend aan anderen dan een faunabeheereenheid.

Beoordeling van uw aanvraag aan de hand van dit wettelijk kader.

Wij hebben eerst beoordeeld of aan u de gevraagde ontheffing kan worden verleend voor het verjagen van vogels met ondersteunend afschot in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.

Ad a. *Er bestaat geen andere bevredigende oplossing dan verjagen.*

In de door u ingediende aanvraag heeft u naar voren gebracht dat Lelystad Aiport dagelijks veelvuldig bezigt is met het minder aantrekkelijk maken van het luchthavengebied voor vogels, door

minimaal viermaal daags reguliere vogelrondes te rijden. In aanvulling hierop heeft u naar aanleiding van de door vogelwacht bij brief van 9 september 2015 ingediende zienswijze, bij email van 17 september 2015 de volgende nadere informatie verstrekt over de preventieve maatregelen die u treft om vogels te verjagen:

- I. standaard worden er op het luchthaventerrein vier vogelrondes per dag gereden. Als het nodig is worden deze rondes vaker gereden. Dit gebeurt in ieder geval indien:
 - vogels op een voor het luchtvaartverkeer gevaarlijke plek worden gesignaleerd;
 - er in de directe omgeving grote concentraties van vogels worden waargenomen die een potentieel gevaar kunnen opleveren;
 - het een startend of landend straalvliegtuig betreft en bij alle vliegtuigen zwaarder dan 3000 kg;
 - de vlieger daarom vraagt.
- II. op het luchthaventerrein zijn recent percelen omploegd om de muizenpopulatie terug te dringen en het terrein minder aantrekkelijk te maken voor vogels. Daarnaast kent Lelystad Airport reeds een lang-grascultuur. Het gras rondom de start-/landingsbaan wordt bewust niet gemaaid om het zo minder aantrekkelijk te maken voor vogels;
- III. Lelystad Airport voert thans, in samenwerking met Schiphol proeven uit met ganzen-werende grassoorten. De experimenten die in den lande bij luchthavens plaatsvinden met grassoorten om een luchthaventerrein onaantrekkelijk te maken voor vogels - zoals de proeven die bij luchthaven Schiphol plaatsvinden - worden nauwlettend in de gaten gehouden;
- IV. start en landing van een vliegtuig worden reeds uitgesteld wanneer zich grote groepen vogels op het luchtvaarterrein bevinden, waardoor het uit een oogpunt van de veiligheid van het luchtverkeer niet verantwoord is om de start en/of landing plaats te laten vinden.

Deze preventieve maatregelen zijn niet altijd effectief.

Gelet op het bovenstaande zijn wij van mening dat door u voldoende is aangetoond dat er in aanvulling op de preventieve maatregelen die u op dit moment al toepast, geen andere bevredigende oplossing bestaat dan verjagen.

Ad b. Niet aangetoond dat daarnaast ondersteunend afschot nodig is.

Het beleid van de provincie is dat ondersteunend afschot alleen wordt toegestaan, wanneer door de aanvrager is aangetoond dat andere preventieve middelen onvoldoende effectief zijn. Door u is niet aangetoond dat dit het geval is.

Ad b. Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige instandhouding van de soort.

Verjaging zal primair gericht zijn tegen de volgende soorten: aalscholver, blauwe reiger, ooievaar, wilde eend, krakeend, kolgans, grauwe gans, toendrarietgans, knobbelzwaan, buizerd, bruine kiekendief, grauwe kiekendief, kievit, scholekster, zilvermeeuw, stormmeeuw, kokmeeuw, holenduif, houtduif, zwarte kraai, kauw, ekster en spreeuw. Het betreft grotere vogels en vogels die in zwermen op kunnen treden. De genoemde roofvogels zijn niet alleen direct een bedreiging voor het vliegverkeer, maar kunnen ook schrikreacties bij andere vogels uitlokken, die dan vervolgens weer een gevaar zijn vanwege hun vluchtgedrag. Hoewel sommige soorten die hierboven zijn genoemd op de Rode Lijst staan (zoals bijvoorbeeld de grauwe kiekendief) kan gesteld worden dat de staat van instandhouding van deze soorten juist gebaat is bij verjaging, omdat de individuele vogels daarmee een dodelijke aanvaring wordt bespaard. Uiteraard is het onvermijdelijk dat bij verjagingsacties van genoemde soorten ook andere vogels dan de genoemde vogels worden verontrust of verjaagd, die vanwege hun grootte en individuele voorkomen niet direct een risico opleveren voor het vliegveiligheid. Hoewel de ontheffing specifiek wordt afgegeven voor de genoemde soorten wordt deze afwijking van artikel 10 van de Ffwet ten aanzien van de overige vogels impliciet meegenomen in deze ontheffing. Gezien het aanwezige biotoop op de luchthaven in relatie tot de rest van Flevoland heeft een eventuele verontrusting van overige vogels geen effect op de staat van instandhouding van deze vogels.

Ad c. Belang van de veiligheid van het luchtverkeer staat niet ter discussie.

Uit het in de uitspraak van de Rechtbank Haarlem van 5 mei 2012, zaaknummer AWB 12-2583 genoemde onderzoeksrapport “Noodlanding na vogelaanvaring - Boeing 737- 4B6. Amsterdam Schiphol-Airport, 6 juni 210” dat op verzoek van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid is opgesteld, blijkt dat de aanwezigheid van een of meer vogels, met een grote totale massa in het vluchtpad van een vliegtuig risicovol is voor de verkeersveiligheid. Gelet hierop zijn wij van mening dat het in belang van het luchtverkeer is dat vogels worden verjaagd.

Ad d. het luchthaventerrein valt niet onder het zorggebied van de faunabeheereenheid.

Binnen de provincie Flevoland is een faunabeheereenheid werkzaam, te weten de Stichting faunabeheereenheid Flevoland. Deze stichting heeft een faunabeheerplan dat door ons college is goedgekeurd. Uit onderstaande citaten van pagina 10 en pagina 12 van dit goedgekeurde faunabeheerplan blijkt van vliegveld Lelystad niet onder het werkgebied van de faunabeheereenheid valt.

Citaat pagina 10 Faunabeheerplan: “Witte vlekken”

In het werkgebied bevinden zich een aantal zogenaamde “witte vlekken” die niet in eigendom en/of beheer zijn bij de partijen in de FBE. In hoofdzaak zijn dit gebieden van: Provincie, Waterschap, Nederlandse spoorwegen/Pro-rail, vliegveld Lelystad, Nutsbedrijven en grondeigenaren en gebruikers die niet zijn aangesloten bij partijen in de FBE.”

Citaat pagina 13 Faunabeheerplan:

“” In Oostelijk Flevoland ligt tevens vliegveld Lelystad, noodzakelijke beheermaatregelen in relatie tot de veiligheid van het vliegverkeer worden door vliegveld Lelystad nader uitgewerkt.””.

Gelet hierop geeft artikel 68, zesde lid sub c van de Flora en faunawet de juridische grondslag om u de gevraagde ontheffing te verlenen wanneer toetsing aan de in artikel 68 eerste lid, genoemde criteria daartoe aanleiding geeft. Vervolgens hebben wij beoordeeld of aan u de gevraagde ontheffing kan worden verleend voor het bestrijden van konijnen en vos met kunstlicht.

Wij zijn tot het oordeel gekomen dat wij uw aanvraag hiervoor moeten afwijzen. De reden hiervan is dat door u niet is aangetoond, dat er geen preventieve maatregelen kunnen worden getroffen om knaagschade aan bekabeling en graafschade aan start- en landingsbanen te voorkomen. Verder is afschot van zowel vos als konijn op grond van de landelijke vrijstelling in de praktijk reeds mogelijk. De noodzaak voor aanvullend gebruik van kunstlicht is door u onvoldoende aangetoond.

C. Ons besluit

Gelet op de hierboven bij B genoemde overwegingen en gelezen het door het Faunafonds op 30 april 2015 uitgebrachte advies, besluiten wij:

- I. aan Lelystad Airport op grond van artikel 68, zesde lid sub c van de Flora- en faunawet de gevraagde ontheffing te verlenen van het bepaalde in artikel 10 van de Flora- en faunawet, voor het opzettelijk verontrusten (verjagen) van grote groepen vogels en individuele zwaardere vogels met behulp van een seinpistool en/of een handled laser in het belang van de veiligheid van het vliegverkeer
- II. de door Lelystad Airport gevraagde ontheffing te weigeren voor:
 - a. het doden van vogels;
 - b. het gebruik van kunstlicht voor het bestrijden van konijnen en vossen.

De ontheffing is geldig tot 1 april 2018.

Aan deze ontheffing worden de volgende voorwaarden verbonden:

1. Van deze ontheffing mag alleen gebruik worden gemaakt binnen het luchthaventerrein wanneer
 - a. rondom de graspercelen gelegen tussen de taxibaan en de landingsbaan (lokaal bekend als

- grote graspercelen) lang-grasbeheer wordt toegepast, hetgeen inhoudt dat het gras niet korter mag zijn dan 12 centimeter. Wanneer voortvloeiend uit dit beheer gras gemaaid moet worden, dient dit door u vooraf te worden gemeld via faunamelding@ofgv.nl. U stuurt binnen veertien dagen na verzending van deze ontheffing een kaart aan de provincie en de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek waarop bovengenoemde graspercelen en de begrenzing van het luchthaventerrein zijn aangeduid;
- b. uit dagrapporten blijkt dat er op het luchthaventerrein minimaal vier vogelrondes per dag worden gereden. U dient de toezichthouder van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek desgevraagd inzage te geven in deze dagrapporten.
- Op de naleving van het in of krachtens de wet gestelde wordt toezicht gehouden door o.a. de politie of daartoe door de provincie/Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek aangewezen ambtenaren. Gebruiker van de ontheffing moet ter plaatse waar deze een der handelingen verricht waartoe de ontheffing strekt, aan genoemde toezichthouders op eerste aanvraag onmiddellijk (een gewaarmerkte kopie van) de ontheffing en een geldig legitimatiebewijs tonen.
 - Verontrusting van vogels is toegestaan met behulp van een seinpistool en/of een 'handheld laser'.
 - Het gebruik van het seinpistool en/of een "handheld laser" is voorbehouden aan de havenmeester en diens gemachtigden.
 - Het verontrusten van vogels is primair gericht tegen de soorten aalscholver, blauwe reiger, ooievaar, wilde eend, krakeend, kolgans, grauwe gans, toendrarietgans, knobbelzwaan, buizerd, bruine kiekendief, grauwe kiekendief, Kievit, scholekster, zilvermeeuw, stormmeeuw, kokmeeuw, holenduif, houtduif, zwarte kraai, kauw, ekster en spreeuw.
 - Indirecte verontrusting van overige vogelsoorten is toegestaan, mits dit het gevolg is van de actie die primair en uitsluitend is gericht tegen de hierboven genoemde soorten.
 - Deze ontheffing kan op grond van criteria genoemd in artikel 80 van de Flora- en faunawet worden ingetrokken.
 - U bent gehouden de toezichthouders van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek toegang te verstrekken tot het luchthaventerrein wanneer zij zich melden bij de dutymanager operations.

D. Beroep

Tegen dit besluit kunt u beroep instellen bij de Rechtbank Midden-Nederland. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken. Deze termijn begint op de dag nadat dit besluit is verzonden. Het beroepschrift moet zijn ondertekend en moet ten minste bevatten:

- de naam en het adres van de Indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht;
- de gronden van het beroep (motivering).

Daarnaast kan op grond van het bepaalde in artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland worden verzocht een voorlopige voorziening te treffen, als onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen dat vereist. Het vragen van een voorlopige voorziening is mogelijk als u binnen de genoemde termijn ook een beroepschrift indient.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

Mr. Drs. T. van der Wal

L. Verbeek